

Onderzoek 'Rekentoets'

6 oktober 2015

Over het onderzoek

Aan dit online onderzoek in samenwerking met LAKS, gehouden van 23 september tot en met 5 oktober 2015, deden 1.411 middelbare scholieren en 701 hbo en wo studenten mee. De uitslag is na weging representatief voor drie variabelen, namelijk leeftijd, geslacht en spreiding over het land.

Voor meer informatie over dit onderzoek kunt u contact opnemen met Lisette van Vliet: lisette.van.vliet@eenvandaag.nl en 06-12736193

Over het 1V Jongerenpanel

Het [1V Jongerenpanel](#) van tv-programma EenVandaag bestaat uit circa 5.000 jongeren tussen de 12 en 24 jaar. De uitslag van de peilingen onder het 1V Jongerenpanel zijn na weging representatief voor drie variabelen, namelijk leeftijd, geslacht en spreiding over het land.

1. Samenvatting

Scholieren: '1 op 5 bang te zakken voor rekentoets zonder bijles'

Eén op de vijf middelbare scholieren (23%) die nu in de bovenbouw zitten, is bang te zakken voor de verplichte rekentoets als ze geen bijles krijgen. Dat blijkt uit onderzoek van EenVandaag samen met LAKS onder 1.400 scholieren, waarvan er 1.100 in de bovenbouw zitten. Dit schooljaar moeten eindexamenleerlingen de verplichte rekentoets halen, anders krijgen ze geen diploma. Zes op de tien (60%) ondervraagde scholieren vinden dit een slecht plan, met name omdat ze geen les krijgen in rekenen.

Van alle scholieren in het onderzoek stellen drie op de tien (30%) zich zorgen te maken over de komst van de toets. Er kwamen honderden reacties binnen van bezorgde scholieren. *'Het is een slecht plan en ik maak mij zeker zorgen. Alle tijd die we op de middelbare school zitten krijgen we geen rekenlessen, hoe moeten we dan ooit een rekentoets kunnen maken? En je moet niet op deze toets kunnen zakken waardoor je geen diploma krijgt!'*, aldus een deelnemer. Zonder les, zeggen veel ondervraagden, moet de staatssecretaris ook niet verwachten dat het rekenniveau van scholieren omhoog zal gaan. *'Een rekentoets verandert het onderwijs niet. Als je wilt dat mensen beter kunnen rekenen, moet je meer investeren in rekenonderwijs.'*

'Toets test vooral begrijpend lezen'

Er deden ook veel scholieren mee aan het onderzoek die de toets de afgelopen jaren als pilot hebben gemaakt. Deelnemers zijn eensgezind in hun mening dat de rekentoets niet zozeer rekenen toetst, maar eerder begrijpend lezen. Het feit dat je een rekenmachine mag gebruiken onderschrijft dat, zo geven ze aan. Ook is de informatievoorziening rond de toets volgens sommige scholieren 'waardeloos'. Andrej Josic, voorzitter van het LAKS: *'Deze toets zorgt voor onrust door het gewicht van de toets en de tekortschietende voorbereiding en voorlichting. Dit onderzoek wijst duidelijk uit dat scholieren nog niet klaar zijn voor de rekentoets en daarom moet deze toets worden afgeschaft. Veel scholieren zijn bang voor de rekentoets, dan voor de rest van de examens!'*

Studenten vinden dat ze goed kunnen rekenen

Eén van de belangrijkste redenen om de toets in te voeren is dat met name eerstejaars studenten volgens staatssecretaris Dekker te vaak in de problemen komen omdat ze slecht zouden kunnen rekenen. EenVandaag ondervroeg hierom ook 700 studenten op hbo en universiteit. De ondervraagde studenten onderschrijven dit beeld niet: van hen stelt maar 13 procent dat ze het in het eerste jaar makkelijker hadden gehad als ze beter hadden kunnen rekenen. Bijna negen op de tien (86%) ondervraagde studenten vinden dat ze goed genoeg kunnen rekenen. Slechts 7 procent geeft aan dat hun rekenniveau negatieve invloed had op de studieresultaten in het eerste studiejaar.

2. Scholieren

De volgende vragen zijn ingevuld door 1.411 middelbare scholieren.

Rekentoets

Dit schooljaar is er op middelbare scholen een verplichte rekentoets voor eindexamenleerlingen: als je de toets niet haalt, krijg je geen diploma. Staatssecretaris Dekker wil de rekentoets invoeren omdat hogescholen en universiteiten zeggen dat eerstejaars studenten in de problemen komen, doordat ze niet goed kunnen rekenen.

De staatssecretaris heeft na kritiek nu aanpassingen gedaan aan de toets en de normen. Alleen dit schooljaar zal een 4,5 als voldoende gerekend worden.

Voorstanders van de toets verwachten dat het rekenniveau van scholieren door de rekentoets omhoog gaat, waardoor ze het makkelijker krijgen in een vervolgopleiding. Tegenstanders hebben het over een 'afrekencultuur' en vinden het te ver gaan dat je geen diploma krijgt als je zakt voor de rekentoets.

Vind jij het een goed of een slecht plan om een verplichte rekentoets in te stellen voor het behalen van je diploma op de middelbare school?

Een goed plan:	35%
Een slecht plan:	60%
Weet niet / geen mening:	5%

Er zijn mensen die willen dat de rekentoets op middelbare scholen wordt ingevoerd, maar dat hij niet meetelt voor het krijgen van je diploma. Het cijfer zou je dan als bijlage bij het diploma kunnen voegen. Andere mensen vinden juist dat de rekentoets alleen zinvol is als hij meetelt voor je examen. Sommige anderen vinden dat de rekentoets er helemaal niet moet komen.

Waarom een goed of slecht plan? En maak jij je persoonlijk zorgen? Licht hier je antwoord toe,

Uit een analyse van de open antwoorden blijkt dat scholieren vooral vinden dat de toets niet moet meetellen voor hun diploma, omdat ze geen rekenles krijgen. Veel scholieren denken dan ook niet dat alleen door een toets het rekenniveau van scholieren omhoog zal gaan. Tevens vinden ze het een slechte zaak dat ze de toets achteraf niet kunnen inzien waardoor ze niet weten wat ze fout hebben gedaan.

Hieronder een willekeurige selectie van de open antwoorden:

'Het is een slecht plan en ik maak mij zeker zorgen. Alle tijd die we op de middelbare school zitten krijgen we geen rekenlessen, hoe moeten we dan ooit een rekentoets kunnen maken? En je moet niet op deze toets kunnen zakken waardoor je geen diploma krijgt!'

'Een rekentoets verandert het onderwijs niet. Als je wilt dat mensen beter kunnen rekenen, moet je meer investeren in rekenonderwijs.'

'Het is in zijn geheel een goed plan, maar wat het juist helemaal verkeerd maakt is dat het meetelt voor het behalen van je diploma. Als de staatssecretaris toch zo graag het rekenonderwijs wilt verbeteren zijn daar wel andere manieren voor zoals gewoon rekenlessen volgen zodat we sowieso rekenvaardigheid leert, maar dat het opeens mee moet tellen voor je diploma? Je zou in principe tien kunnen halen, maar net niet kunnen slagen omdat je lager dan een 4,5 hebt gehaald. Dat kan toch helemaal niet? En als je die wet per se wilt invoeren zou je eerst de tijd nemen om de volgende generatie alvast goed voor te bereiden voor de rekentoets (Maar niet dat het zo zwaar gaat tellen). Ja, dat Nederland niet zo goed kan rekenen is een feit, maar dat moet je tijd en aandacht geven om dat op te bouwen. Ik zelf ben niet zo goed in rekenen en ik heb voor mijn opleiding dat helemaal niet nodig, zou dus balen zijn dat ik mijn hele toekomst, hoop en dromen vergooi voor zo'n kinderachtig toetsje waarbij je ook een rekenmachine mag gebruiken! Rekenonderwijs Prima! Maar het laten beslissen over je toekomst? HELEMAAL ONEENS!!!!'

'Ik zit op het VMBO-TL, ik heb veel moeite met rekenen. Afgelopen juni heb ik de rekentoets na veel bijlessen gemaakt en ik heb 'm niet gehaald. Voor mijn andere vakken sta ik er goed voor. Maar als ik de toets dit jaar weer niet haal krijg ik geen diploma en kan ik dus niet een MBO opleiding niveau 4 gaan volgen. Als ik hier aan denk maakt me dit verdrietig.'

'Ik vind het heel vreemd dat een vak, waar je geen lessen voor hebt gehad, zo zwaar meeweegt dat je indien je onvoldoende hebt geen diploma krijgt. In plaats van dat ze ons verplichte rekenlessen geven.'

'Ik ben zelf een moeilijke rekenaar, ik kan sommen uitrekenen, niet zo snel maar het lukt wel. Als ik groot ben heb ik toch een rekenmachine? Wat ik nu vind is dat het reken programma bij ons op school niet meet hoe goed je kan rekenen maar meer hoe goed je kan lezen. Is et niet flauw dat als je rekenen wat minder is dat

*je dan meteen een heel jaar over moet doen, en zeker als je voor wiskunde gewo
on een voldoende hebt. Kunnen ze dan niet beter les geven in hoe je je belasting
moet berekenen, hoe je je belasting aangifte moet doen.'*

Hoe goed kan jij rekenen?

Goed:	76%
Niet goed:	24%
Weet niet / geen mening:	0%

Hoeveel zorgen maak jij je over de verplichte rekentoets die wordt ingevoerd voor jezelf?

Veel zorgen:	30%
Weinig zorgen:	69%
Weet niet / geen mening:	1%

'Zonder extra bijles acht ik de kans groot dat ik in het eindexamenjaar zal zakken voor de rekentoets.'

Eens:	23%
Oneens:	67%
Weet niet / geen mening:	10%

- Van de scholieren die in de bovenbouw zitten acht ook 23% de kans groot dat ze in het eindexamenjaar zullen zakken voor de rekentoets zonder bijles.

Moet er wat jou betreft meer aandacht komen voor rekenen op middelbare scholen, of niet?

Als je dit niet kan beantwoorden omdat je pas net in de brugklas zit, kun je 'niet op mij van toepassing' aanvinken.

Ja, er moet meer aandacht voor komen:	57%
Nee, er hoeft niet meer aandacht voor te komen:	35%
Dit is niet op mij van toepassing:	1%
Weet niet / geen mening:	7%

Aan het onderzoek namen ook honderden scholieren deel die de toets als pilot hebben gemaakt in het afgelopen jaar. We hebben de scholieren middels een open vraag hun mening laten geven over de toets. De opmerkingen die het meest voorkwamen:

- De toets test meer begrijpend lezen dan rekenen
- We kunnen de toets na afloop niet inzien, dus je weet niet wat je fout hebt gedaan
- De voorbereiding op de toets wordt door scholieren vaak als onvoldoende ervaren

Hieronder een willekeurige selectie van de opmerkingen die binnenkwamen:

'Godzijdank heb ik hem gehaald, maar het was een vreselijke toets. Er zaten zelfs sommen bij waarbij niet eens getallen stonden - zoals een som waarbij je een foto van een vrachtwagen zag en je moest zeggen wat de inhoud van de vrachtwagen was. Zonder getallen dus: je moest je antwoord alleen baseren op basis van die wazige foto. Dit heeft niets met rekenen te maken.'

'De vragen die gesteld werden waren echter heel slecht en testten niet echt de rekenvaardigheid. Er werden heel veel inzichtsvragen gesteld die je bijvoorbeeld alleen maar kon weten als je Natuurkunde had. Bijvoorbeeld een vraag met soortelijk gewicht. Ook moest je bijvoorbeeld de tijd bepalen door de spiegeling van een klok in het water te begrijpen.'

'Ook heeft onze school heeft ons veel te weinig rekenles gegeven waardoor ik niet goed voorbereid was. De wiskundeleraar zei ook letterlijk tegen ons aan het begin van de toets: 'jullie zijn niet zo goed voorbereid maar ik hoop dat het toch lukt'.

'Ik dacht dat ik de oefentoets redelijk had gemaakt, achteraf had ik een 1,3 gescoord. Dat was niet zo goed dus ik heb nagevraagd of ik de toets in kon zien omdat ik toch wel wou weten waar het fout was gegaan. Had het alleen aan slordigheidsfouten gelegen of beheers ik het rekenen niet echt. Wat ik echter te horen kreeg was dat de toets niet ingezien mocht worden. Dan is het toch compleet nutteloos. Hoe kan ik dan mijn rekenvaardigheden verbeteren als ik niet eens kan kijken wat ik fout heb gedaan.'

3. Studenten

We hebben studenten hbo en wo, N=701, de volgende vragen gesteld.

Rekentoets

Hier volgen nu enkele vragen over de rekentoets. Juist omdat als argument wordt gebruikt dat eerstejaars studenten niet goed kunnen rekenen, leggen we deze vragen ook graag aan studenten voor.

Dit schooljaar is er op middelbare scholen een verplichte rekentoets voor eindexamenleerlingen: als je de toets niet haalt, krijg je geen diploma. Staatssecretaris Dekker wil de rekentoets invoeren omdat hogescholen en universiteiten zeggen dat eerstejaars studenten in de problemen komen, doordat ze niet goed kunnen rekenen.

De staatssecretaris heeft na kritiek nu aanpassingen gedaan aan de toets en de normen. Alleen dit schooljaar zal een 4,5 als voldoende gerekend worden.

Voorstanders van de toets denken dat het rekenniveau van scholieren door de rekentoets omhoog gaat, waardoor ze het makkelijker krijgen in een vervolgopleiding. Tegenstanders hebben het over een 'afrekencultuur' en vinden het te ver gaan dat je geen diploma krijgt als je zakt voor de rekentoets.

'Ik had in het eerste jaar van mijn studie makkelijker gehad als ik beter had kunnen rekenen'

Als je nu in je eerste jaar zit en dit niet kan beantwoorden, vul dan 'niet van toepassing' in

Eens:	13%
Oneens:	73%
Niet van toepassing:	10%
Weet niet / geen mening:	4%

Op welke manier had je rekenniveau invloed op je prestaties in het eerste jaar van je studie?

Als je nu in je eerste jaar zit en dit niet kan beantwoorden, vul dan 'niet van toepassing' in

Het invloed op een positieve manier:	30%
Het had vrijwel geen invloed:	55%
Het had invloed op een negatieve manier:	7%
Niet van toepassing:	7%
Weet niet / geen mening:	1%

Hoe goed kan jij rekenen?

Goed:	86%
Niet goed:	13%
Weet niet / geen mening:	1%

